

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrta leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiło političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogodi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst..

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Dovedimo zistem ad absurdum!

Govori se, in tako je tudi, da v državnem zboru je zastopnikov tolikih različnih narodnosti. In res: tu je Nemec, Poljak, Čeh, Hrvat, Slovencev, Romunov, Malorusov, Italijanov. Koliko blagoslova božjega! No, ako bi človek še ne vedel tega, in bi, navzoč v jedri seji zbornice poslancev, hotel po jeziku, v katerem govoré, soditi o narodnosti poslancev onih, ki sestavljajo zbornico, tedaj bi moral priti do sklepa, da je to nemški parlament, da je to legislativni zbor države, ki je čisto in samo nemška. Le kateri posamični poslanec začenja polagoma z uvodom v materinem jeziku. Že ta okolnost sama bi bila zadostna, da pobije vse pritožbe Nemcev, da dokaže, kako so te tožbe krivične in prazne; da pokaže, kako v Avstriji ni niti sence ravnopravnosti, ampak, kako Nemci uživajo največjo prednost in največji privilegij, na katerega more sploh računati kakov narod. Ta privilegij sega tako daleč, da, ko bi tudi drugi poslanci, ki niso Nemci, govorili v svojem jeziku, njihovi govori ne bi niti prišli v stenografski zapisnik. Je-li to ravnopravnost? Denimo, da jutri ustrežejo vsem zahtevam, ki jih nemške narodnosti stavljajo danes v pogledu jezika; denimo, da bi se zadovoljilo le zahtevi Čehov glede uradnega češkega jezika. S tem še ne bi bila uvedena ravnopravnost; s tem še ne bi izginili krivični privilegiji nemškega jezika. Centralne oblasti na Dunaju, državni zbor, vojska ostali bi še vedno nemški; nemški bi ostal značaj države. Zastoj je govoriti, da je to nujno potrebno, da treba jednega skupnega jezika za vseobče sporazumevanje. Izgled Švice je najzgovornejši odgovor na to pripombo. Ako bi tudi res trebalo jednega jezika za obče sporazumevanje, navstalo bi na vsaki način še le vprašanje, da-li mora biti to ravno nemški jezik? No, ako bi dovolili v to, pa ostaje še vedno vprašanje: ali naj bo to v isti meri, v kateri je danes, oziroma, v kateri bi bilo, ako bi zadovoljili onim zahtevam, ki jih nemške narodnosti danes stavljajo v jezikovnem pogledu? Mi pravimo takoj, da ne! Ako v parlamentu nemški jezik uživa današnjo prednost, recimo celó: absolutno gospodstvo, se godi to le po krivdi sistema, ki vse koncentrira v državnem zboru, deželni zborom pa ne prepušča ničesar. Naravno, da se mi ne moremo ogrevati za širšo avtonomijo deželnih zborov, ka-

kor so le-ti sestavljeni danes, kakor se vobče ne moremo ogrevati za ničesar, kar sloni na temelju današnjega zistema. No, ako bi se spremenil zistem, skrčila bi se sama od sebe ona mera privilegijev, ki jih nemški jezik uživa danes v državnem zboru. Ako bi se zistem spremenil in bi se pokrajine preustrojile v zgodovinske samostalne skupine z državnimi atributi, bi bil državni zbor, ali kateri drugi zbor, poklican v to, da razpravlja o stvareh, skupnih tem skupinam, sestavljen od delegatov posebnih parlamentov njihovih in bi se njega lice spremenilo popolnoma. V ostalem nam tudi današnje delegacije nudijo izgled, kako dva posebna zbora moreta razpravljati o istih predmetih in prihajati do sporazumljenja med seboj, ne da bi jedea svoj jezik usiljeval drugemu.

Bilo temu, kakor drago, in naj bi se z novim zistemom stvari preustrojile kakorkoli, to jedno je gotovo, da je današnji zistem absolutna ovira vsaki ravnopravnosti in da se v njegovem okvirju nikakor in niti od daleč ne more zadovoljiti zahtevam ravnopravnosti!! Da je v Nemcih le količjak pravične zavesti, bi si oni ravno radi tega, ker jim današnji zistem daje toliko prednosti in da se jim Slovani — v svoji dobri nravi, da ne rečemo kaj drugega — ne dotikajo nekaterih teh prednosti, prizadevali na vsaki način, da bo zadovoljeno onim elementarnim pravicam, katere zahtevajo Slovani. S tem bi pomogli toliko zistemu, kolikor — sebi! Ali v svoji objestnosti, v pomanjkanju vsake višje moralne zavesti, ter vsacega čutstva pravice, napenjajo Nemci vse svoje sile, kako bi se poostriili sedanji zistem, kako bi do skrajnosti izerpili vso hegemonijo, ki jim jo zagotavlja ta zistem, in kako bi s tm dosežali, da bodo Slovani čim bolj občutili breme tega zistema. Kaj preostaja torej Slovanom? Borba proti zistemu!

Prizadevati si morajo, da porušijo istega! Borba je težka in skušnja uči, da le z muko dojava do vspeha. Kaj torej? Zistem treba dovesti ad absurdum; treba, da bo mogel vsakdo, tako rekoč, otipati njegovo nepraktičnost, izvirajočo iz njegove krivičnosti. Ta misel ni niti nova, niti originalna. Stara je in o njej se je že večkrat razpravljalo umno, temeljito in vsestransko. Vsaki poslanec naj bi brez izjeme in brez pogoja govoril v svojem na-

rodnem jeziku! To bo sicer hujše, nego je bilo pri babilonskem stolpu. Ali nič za to. Ta konfuzija je uprav potrebna, da bodo Nemci občutili vso težo lekcije, in da bo zistem doveden ad absurdum. Parlament, kakor je danes, postane nemogoč, a s tem postane nemogoč tudi zistem. Ob drugačnih okolnostih bi se dalo opravičeno oporekati uporabljanju take taktike; ali stvari so dosepele tako daleč, okolnosti so take, taka je objestnost Nemcev, tako nenasitna je njih poželjivost, tako se gazi parlamentarno načelo, in to jedino zato, ker bi to načelo bilo Slovanom v prilog: da je taka skrajna taktika nujno potrebna. Ako bi ne dosegli drugega, bi taka taktika veliko vspešneje, nego pa obstrukcija, pokazala Nemcem, kako mi imamo v rokah orožje in sredstvo, da njihove privilegije izpostavimo smešnosti. Ni smeti pozabiti, da v Italiji, na Francozkem in drugod jeden govor more vplivati na vspeh glasovanja. V teh parlamentih je življenje vlade dostikrat odvisno od jednega govora. Na Dunaju ne tako. Tu ni nikdar en govor vplival na glasovanje. Ni ga takega Demostena, ki bi tudi z najčistejo filipiko preobrnil le jedden sam glas. Govori se, ker dolžnost velja, radi volilev, radi naroda, radi zgodovine; govori se, da se povdarjajo vsi lastni razlogi in radi moralne vrednosti istih izven parlamenta. Ali v našem parlamentu nikdo ne govori z namenom ali nado, da bi njegova beseda mogla delovati na vspeh glasovanja. Uporabljanje nenemških jezikov, in tudi ko bi ne doneslo takoj zaželenega rezultata, bi torej na vsaki način ne doneslo nikake škode. To je pravi škandal, to je zločinska falzifikacija, kako dunajski listi prinašajo govore onih poslancev, ki niso Nemci. Govori njihovih poslancev so doslovni in avtentični, dočim govore drugih poslancev čitamo še le v provincijskih listih, navadno v nemškem jeziku. Torej tudi v tem pogledu ne bi nič zgubili. Nujno je torej, ko se že ne more drugega in ko vsi napori ostajajo brezvspešni, da uporabimo to svojo pravo: da dovedemo zistem ad absurdum!

Dinko Politeo.

V Trstu, 6. junija 1900.

Zveza slovenskih in istrsko-hrvaških županov. Ustanovni shod to organizacije se je vršil minole nedelje v mestnem

interesi, nego nagnenje enega do drugega in njuni zakon je bil čisto po tem.

Ona je bila sedaj gospa, a vendar je večsah premišljevala na skrivnem, bi-li ne bilo bolje, da je ostala »tako«. Vedno bolj jo je težilo žalostno zakonsko življenje in včasih je samo sebe zalotila pri misli, ne bi-li vse svoje veličanstvo poštene in častivredne gospe zamenjala prav rada za prozaično deklischo ime in debeluhaste pudeljne gospice Margite.

Ona je imela svoje privatno premoženje, katerega je, razun obične dote, izplačane njenemu soprogu od nje brata, upravljala sama. Tako je bila dokaj neodvisna, vendar si je nje moč vedno izposojeval denarja od nje. Kadar je bil prav posebno prijazen in ljubeznjiv, je že vedela, da bo treba vzdignuti par stotakov iz šatulje in nazadnje se jej je njegova prisiljena ljubeznjivost tako pristudila, da ga je takoj ob besedi:

— Draga moja ženičica — prekinila z vprašanjem:

— Koliko naj ti dam?!

In ona je bil zadovoljen, da mu ni bilo treba igrati komedije in vesel je imenoval svoto, ki mu jo je vselej izplačala.

Nekoč jej je govoril posebno dolgo o tr-

domu v Ljubljani. Ustanovnemu shodu je predsedoval gospod Luka Svetec. Predsednikom zveze je bil soglasno izvoljen gospod Ivan Hribar, župan ljubljanski, njega namestnikom pa g. Niko Lenček, župan v Škofjiloki. V odbor so bili izvoljeni: za Kranjsko: dr. Karol vitez Bleiweis-Trsteniški, podžupan ljubljanski; za Stajersko: g. Vinko Ježovnik, župan v Velenju, in g. Ivan Kunec, župan v Rajhenburgu; za Primorsko: Miha Zega, župan v Kanalu in dr. Šime Kurelič, župan v Pazinu; za Koroško: Karl Podričnik, župan ljubniški in Josip Prosek, župan v Kotmarovesi. V razsodišče so bili izvoljeni gg.: dr. Rožnik, dr. Šegula, Slavoj Jenko, Bračun in Kobentar. Ustanovni shod je sklenil, da bo prvi občni zbor v Ljubljani.

Ne tako! Včerajšnji »Slovenec« prinaša poročilo o shodu katoliškega političnega društva za radovljiški okraj, ki se je vršil dne 4. t. m. v Lescah. »Slovenec« poroča, kako so od nasprotne strani letele razne grde psovke. Če je res tako, ne moremo drugače, nego da postopanje dotičnikov obsojamo najodločneje, ker sploh obsojamo vsako surovost v borbi proti političnemu nasprotniku, a koliko bolj, ako mi je nasprotnik brat po rodu. Le ne tako!

Ali tudi »Slovenec« moramo povedati kar naravnost, da je v onem poročilu v svoji obrambi proti domačim političnim nasprotnikom prekoračil mejo, katere v današnjih dneh ne prekorača oni, ki je — zaveden Slovenec.

»Slovenec« pripoveduje, kako je med govorom g. dra. Kreka nekdo vskliknil: »Avstrijanstva ne potrebujemo« in izbrljal ta vsklik nastopno:

»A tega ne bo nobeden spravil s sveta, da ima organizovana tolpa proti katoliškemu gibanju na Kranjskem v svoji zvezi tudi ljudi, ki kličejo »avstrijanstva ne potrebujemo«.

Mi nočemo izrekat: nobene sodbe o onih besedah, ker bi morali poprej vedeti, v kaki zvezi in v kakem zmislu so bile izrečene. Gornje besede »Slovenčeve« pa moramo obžalovati, ker se nam zdi, da prav močno diše — po nečem! In to nekaj je tem nepredvidneje in neumestneje, ako se pomisli, kako se n. pr. v Trstu godi onim, ki hočejo avstrijanstvo, in kako onim, ki ga nočejo!! Vsaj posel črnenja na vzgoraj bi prav lahko — prepustili drugim.

govini, o slabih časih in je nazadnje predlagal:

— Veš, kaj bi ti svetoval! Vloži ti pri meni svoj denar, plačam ti po šest odstotkov. Profit boš imela ti in ga bomo imeli jaz. Ti dobiš večje procenete, jaz pa bom imel z denarjem bolj svobodne roke in lahko napravim ugodnejše špekulacije.

— Vse naj ti dam? — vprašala ga je malo nejevoljno.

— Zakaj ne vsega? Mar se bojiš? — Torej vse, — je dejala glasno, tiho pa je pristavila:

Seveda, za gospo sem. —

Dala mu je vse svoje obligacije, hranilne knjižice in zadolžnice, prav vse.

On jej je galantno poljubil roko, s katero je zložila vse to bogastvo predenj in ko je vredil vse v ličen zveženj ter utaknil istega v svojo suknjo, pristopil je k njej in pritiskal svoje trde sivkaste brke na njena usta. Ko pa je on zaprl vrata, šla je ona k umivalniku in z milom izmila mesto, kjer so se dotaknila njegova ustna. Zdelo se jej je, da ima mastne ustnice od njezlih pomadiziranih brk in stresla se je v nervoznem gnjevu.

(Pride še.)

PODLISTEK

Kdo je kriv?

Zofka Kveder.

— Glej, to sem morala slišati na lastna ušesa! Povej mi vendar, kaj je res nečastno ostati dekle, kaj je res sramota, ne imeti moža? — hitela je razburjeno.

In brat jo je prijel za roko, potisnil jo na stol in jo miril.

— Saj ni tako hudo, ne! Saj še nisi tako stara, da bi ti bilo treba jokati. Ali glej, nekaj bi ti pa vendar svetoval: Mož se že prebije sam tako ali tako in ženska bi se tudi, če bi se drugi ljudje ne vtikali vmes. Ali to je ravno. Stare device, moj Bog, vsak se zaganja vanje, kdor le more. Vsaemu širokoustnežu s prazno glavo in velicim jezikom prihajajo prav kakor hvaležna snov raznim neslanim dovtipom. In saj še ženske same, le pogledj, kako malo spoštovanja imajo do taeih osamelih bitij! Vse jih nekam čez rame gleda, Zato bi ti dejal, kakor brat sestri: omoži se! — Ne misli, da te z ženo ne vidiš rada v hiši; saj to sama veš, ali bolje bi bilo za-te, da ne ostaneš tako! —

— Da ne ostanem tako? — vprašala ga je s trudnim glasom.

— Da se omožiš! —

— Omožiti se moram torej — mrmrala je in gledala skozi okno venkaj v vrt, kjer so prvi listi rumeneli na drevju.

In omožila se je.

Neki trgovec jo je zasnubil, ne več mlad, a vendar tudi ne prestar. Nekateri so pravili, da je bogat, drugi, da je zadolžen in da je le zato vzel Globelnikovo Kristino, da se reši konkurza.

No, ona ni vprašala: imaš-li kaj ali nimaš nič? — Vzela ga je.

— Pozno se je, a vendar se je — rekali so ljudje in nekateri, ki so hoteli biti posebno šaljivi, čestitali so trgovcu z anonimnim pismom na njegovem junaštvu, s katerim je devico v srpanu rešil svetega samškega stanu.

Omožila se je torej.

Z nekako dopadljivostjo je poslušala spočetka novi naziv »gospa« in veselo postavljala si razne kapotke na glavo.

Ali kmalu jo je minilo veselje.

Nje mož jo je vzel res samo radi denarja, kakor ona njega samo zato, da ne ostane samica. Zvezali so ju torej vse drugi

Naj se nam ne zameri ta odkritost naša.

Svečanost pevskega društva »Trebević« v Sarajevu se je vršila jako lepo. Nastopalo je nad 1000 pevcev. Vreme je bilo prekrasno. O izročanju svilene zastave, daru zagrebskih gospa, predsedniku dru. Mandiću, je bilo zbranih nad 10.000 ljudi. Slišali so se navdušeni govori v proslavo skupne hrvatske domovine, pa tudi vladi, so malec kadili. Na banketu v društvenem domu je bilo nad 1000 udeležencev, po banketu so gostje napravili izlet v Ilidže.

Politični pregled.

TRST, 6. junija 1900.

Višek hinavstva. Govoré o parlamentarnem položaju, pravi »Neue Freie Presse«, da je pobijanje češke obstrukcije najnujnejša stvar. Zato je zelo radovedna, da-li se že jutri (t. j. danes) skliče konferenca načelnikov onih strank, ki so pri volji pobijati češko obstrukcijo. Ali to pobijanje bo možno le, ako se doseže sporazumljenje s skupinami na desni. In sicer da se mora pobijanje vršiti v okvirju sedanjega poslovnega reda!

Nemški list zahteva dvojno: da mora desnica izvršiti posel pobijanja češke obstrukcije, a samo češke; nikakor pa ne obstrukcije sploh, kajti Nemci hočejo, da poslovni red ostane nedotaknjen, in to edino le zato, ker ista ima odprta vrata — do obstrukcije! Seveda do nemške! Že v tej dvojni zahtevi se zreali velik kos nemškega hinavstva! Ali višek tega hinavstva vidimo, ako v isti številki iste »Neue Freie Presse«, na čelu, čitamo članek o obstrukciji v nemškem državnem zboru, ki je pravi — slavospev obstrukciji. Tu je rečeno, da je obstrukcija organ javnega mnenja. Zato da so ničeva vsa oporekanja. Obstrukcija da se je vodila z najfinim dušnim orožjem, z juristiško bistroumnostjo, taktičko okretnostjo in s — humorjem.

To imate torej list, ki hkratu obsoja in proslavlja obstrukcijo. Obsoja jo, kjer jo delajo drugi, proslavlja jo, kjer jo tira Nemec. To je torej tista teorija nemškega Herrvolka: kar delajo Nemci je vse dovoljeno, če tudi delajo iz same objestnosti; če pa drugi delajo to isto, a ne iz objestnosti, ampak v silobranu in v najopravičnejšem boju, v boju za ekstinenco, potem je to isto v nemških očeh: drznost, katero treba kaznovati! Čitatelj, ali se ti nič ne stidi, ko vidiš tako tartiferijo, tako hinavstvo, brez srama in cinčno do neverjetnosti?!

Iz Italije. Novi »očetje domovine« se že zbirajo v Rimu. Na tajništvu zbornice in v vseh ministerstvih vlada nervozno gibanje. Tam imajo posla z volilnimi spisi, tu da pripravljajo razne predloge in načrte, ki se predložijo zbornici.

Tržaške vesti.

Poroka. Jutri ob 9. uri in pol predpoludne bo v škofijski kapeli poroka gospoda Zdenka Vrške, e. kr. poročnika v rezervi, z gospico Marijo Šorlijevo. Naše najiskrenejše čestitke.

Nedostojna igra. Pišejo nam: Minoli teden sem prejel opominjalnico, da moram plačati davke. O tej priliki sem doživel nekaj prav značilnega za naše razmere. Dotični sluga je namreč imel za-me dva taka lista: jednega čisto laškega, jednega pa laško-slovenskega. Pa da naj izberem — mi je dejal! Jaz sem seveda vzel slovensko-laškega. Prosim Vas, ali ni to skrajno nedostojna igra s pravicami državljanov? Na ta način skušajo tlačiti slovenski jezik, da imajo dvojne liste in si mislijo: če gre, gre! Če je dotičnik mehak in nezaveden, je naš namen dosežen, če je pa bolj trmast, smo z laško-slovenskim listkom zavarovani proti vsakemu očitjanju!

Tako računajo in tako delajo — to nedostojno igro! Ali jaz sem izvedel potem še nekaj hujega, pokoriti sem se moral za predrznost svojo, ki me je zavela, da sem vzel laško-slovenski list. Ko sem danes, v soboto, okolo 10¹/₂ predpoludne prišel na magistrat, da bi plačal davke, bilo je mnogo ljudi pred mano in prihajali so tudi za mano. Ko sem izročil opominjevalnico, je dotični uradnik najprej pogledoval listič, potem pa mene, pa tako nekako sumljivo in potem je odšel. Jaz pa sem čakal do 11³/₄. Vsi so odpravili, vsi odšli, ostal sem sam. Pa tudi nobenega uradnika ni bilo več, razun blagajnikov. Ta dva sta začela preštevati blagajno in na moje vprašanje, da-li ne bo nič, sta mi odgovorila, da

so bržkone pozabili na-me. Pridem naj torej jutri!

Torej samo in jedino name so »pozabili«. Zakaj? tega ne treba praviti. Povejte mi, gospod urednik, po svoji duši, ni-li to nedostojna igra, ne le z narodnimi pravicami, ampak celo tudi z osebami poštenih davkoplačevalcev. Kedaj bo konec tej nedostojni in nesramni igri? (Kedaj?! Dokler ne stori vlada, kar bi bila morala že davno storiti v interesu davkoplačevalcev, v interesu mejsebojnega miru in v interesu iste davčne uprave same, dokler za izrečenim A ne izreče še naravno sledeči B. Izterjevanje davkov je že odvzela magistratu in odvzame naj mu še kasiranje davkov!! Gospodom e. kr. uradnikom, in naj so nam še tako nasprotni, že pridemo do živega, da bodo take nedostojne igre onemogočene! Op. ured.)

Slovenskim delavcem pri sv. Jakobu. Iz delavskih krogov nam pišejo: Bratovščina sv. Cirila in Metoda se udeleži letos — ko ima svojo toli lepo zastavo — procesije sv. Rešnjega Telesa korporativno, kakor druge, italijanske bratovščine. Njej se pridruži tudi slovenska Marijina družba. Obe imata nad 2000 udov. Mnogi delavci smo se dogovorili, da se vpišemo v bratovščino sv. Cirila in Metoda, ker tudi mi nočemo zaostati za našimi tovariši. Tako se tudi mi udeležimo procesije sv. Rešnjega Telesa pod zastavo sv. Cirila in Metoda. Ta dan se torej zberemo na hribu okolo cerkve sv. Jakoba ter pojdemo mirno in dostojno za najlepšo cerkveno procesijo. Mi nismo židovski blapei, izdajalec svoje vere in domovine — ampak smo pošteni Slovenci, zvesti svojemu Bogu in cesarju.

Čujemo, da župnik Hrovatin — v družbi slavnega Burlota in s pomočjo one divne zakristije pri sv. Jakobu — pripravlja nove spletke proti naši zastavi. Ne pomaga nič. — »dragi« Hrvatin! Nas je preveč. Imamo preživo zavest in preponosna prsa. S svojimi italijanskimi tovariši živimo v miru. Zato ne pomaga nič več niti sam — »Piccolo«! Mi pridemo torej vsi na procesijo!!

Morda nas bo gospod župnik bolje umel, ako mu povemo: kdor takim načinom igra »pagat ultimo«, naj pazi, da mu poleg »pagata« ne ujamemo tudi — »škisac«!

V izgled! Pišejo nam: Nekoč sem opisal na tem mestu, kako naši nasprotniki postopajo z našim ljudstvom, kadar je razprava o kakih prošnji za narodno šolo.

Sedaj čitamo, kako so se naši bratje v Istri osokolili, da na večih krajih zahtevajo narodne šole. Tukajšnji židovski umazanci pišejo, da so vse te prošnje, oziroma podpisi izmišljeni, ali pa — izsiljeni! Dogodilo se je baje tudi, da so nekateri nevedneži preklicali svoje podpise, češ, nam ni mari za nikake šole — mi nismo podpisali ničesar!

Da naše ljudstvo izve, koliko je resnice na taki umazani pisavi, navedemo še enkrat, kako se je tu v Trstu postopalo z nami o priliki komisijskega zasliševanja podpisancev za slovensko šolo v Trstu. Komisija je bila sestavljena iz vladnega zastopnika, iz dveh magistratnih uradnikov in iz dveh očetov - prosilcev.

Naši zastopniki so se vselej, ko je trebalo govoriti, posluževali slovenskega jezika, kar pa gospodom nasprotnikom nikakor ni ugajalo, in je sam vladni zastopnik »prosil« naša moža, naj govori tudi se strankami le v laškem jeziku — da ne bo nesporazumljenja!

Naši so z ogorčenostjo odbili tako »prošnje«, obžalovaje ob enem, da je baš g. vladni zastopnik čutil potrebo take »prošnje«. Stvar je nadaljevala, ne da bi se naša zastopnika brigala za »prošnje« vladnega zastopnika — ker sta naša dobro vedela, da je to v interesu stvari same.

Isti dan, ko je vladni zastopnik doživel blamažo, je prišel neki podpisanec, ki je na vprašanje magistratnega zastopnika izjavil, da je podpisal »per forza« (po sili)! Gospodje so takoj prijeli za pero, da napišejo blamažo nam na račun, ali naša zastopnika sta vprašala stranko v slov. jeziku, najjima razloži, kako je nastala rečena »sila«!

Mož se je oddahnil in rekel: Noben me ni silil, ampak sem podpisal iz svobodne volje, ker se mi je reklo, da je boljše, ako je več podpisov!! Na vprašanje, zakaj da je v laškem jeziku rabil besedo »per forza«, je rekel, da zato, ker ne zna dobro laški!!! Tu sta naša zastopnika dala pod nos gospodi, ki je »želela« le laškega govorjenja in »protokol« so morali uničiti! —

To le en izgled, kako delajo gospodje celó tu, kjer vedo, ali bi vsaj morali vedeti, da se ne damo! Lahko si je torej misliti kako postopajo z nevednim kmetom tam v tužni Istri! Tu so nekateri neumneži preklicali svoje podpise, kaj pa še le tam, kjer vlada najgroznejši terorizem? Tu so gledali, da bi uničili kar največ mogoče podpisov, tam pa, kjer še ni v borbi izvežbanih mož, kjer lahonska »mafija« vlada neomejeno, tam uničujejo kar vse!!

Z večjo gotovostjo je svetovati, naj o podpisovanju prošenj — a šole — če le mogoče — prvi podpišejo 2—3 inteligentni možje, ker imajo le ti potem odgovornost o eventualnem preiskovanju. Prošnjo naj podpišejo samo poročeni možje z otroci, ki še niso prekoračili šolske dobe t. j. 14 let. Onim, ki ne znajo pisati, naj se raztolmači natanjko, zakaj se gre; k podpisu oziroma križu naj pride še podpis ene priče.

Dobro je tudi, ako se k podpisu pristavi še rojstne letnice otrok in število istih.

S tem bo prihranjena marsikatera sitnost o slučajnem poznejšem razpravljanju!

»Delegat«.

Heilovel povsod! Kako so predrzni ti nosilec »der Voranleuchtenden«, razvidite iz sledečega dogodka:

V nedeljo je prišel v neko tržaško kavarno, katere gostje so po večini Slovenci, neki Tevton. Zahteval je od markerja, naj mu pojasni, kako in kdaj prihajajo in odhajajo parniki in železniški vlaki, kar mu je marker tudi dragovoljno povedal; ali ker ni storil tega v blaženi »staatsprache«, se je Tovtonček, v zahvalo zadril na markerja z raznimi psovkami ter zahteval, da ž njim ni smeti govoriti v drugem jeziku, nego v nemškem, kajti Avstrija da je nemška in nemški jezik da mora sploh vsakdo znati.

Neki gost je že stiskal svojo pest, da bi posvetil predrznemu Tevtonu na ulico, ali pridržali so ga drugi, da ne porečejo, da »svetimo« mi naprej. So pač povsod enako drzni ti sinovi »der voranleuchtende Kultur«!

Z naših sodišč. Včeraj je bil na tuk. deželnem sodišču 52-letni Ivan V. zaradi zločina požiga obsojen v dve leti težke ječe, ker je zažgal trgovino svoje soproge na Korzu št. 1.

Tržaška mladina. K nekemu urarju v ulici S. Sebastiano sta zadnjo soboto dva dečka prinesla zlato remontoir-uro za ženske ter jo hotela prodati. Urar ju je vprašal, od kod imata uro. Dečka sta odgovorila, da jima jo je izročila neka neznana oseba. Urar je obdržal uro, dečkoma pa dejal, naj pokličeta svoje roditelje, katerim izroči uro. Ko sta dečka to slišala, sta začela kričati, da je urar tat, ter odnesla pete. Urar je izročil uro redarstvu, ki išče lastnika.

Pazite na orožje! 50-letni Josip Hrevatin iz okraja Pazinskega, je včeraj čistil revolver, o katerem ni vedel, da je nabit. Samokres se je izprožil ter ranil moža na levi roki. Hrevatina so sprejeli v tukajšnjo bolnišnico.

Nezgoda na delu. V tuk. bolnišnico so sprejeli včeraj Josipa Čespiča, na katerega je padel na nekem parniku težek hlod ter ga nevarno poškodoval.

Požar. Sinoči je nastal požar v trgovini s papirjem Senigaglia v ulici Cavana št. 6. Gasilec, ki so prihiteli na pomoč, so ogenj kmalu pogasili. Neznatna škoda je pokrita z zavarovanjem.

Nagle smrti je umrl prošlo noč natakari Anton D' Altin v svojem stanovanju v ulici Cattedrale št. 2. Zadel ga je kap. Otroka, ki sta spala v isti sobi, sta slišala nekaj težkega pasti s postelje na tla. Vpila sta toliko časa, da so pritekli sosedje, ki so poklicali zdravnika. Isti je mogel le še konstatirati, da je nastopila smrt. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri sv. Justu. Pokojnik je bil udovec ter je zapustil enega 9-letnega in enega 3-letnega otroka.

Zgubljeno. Neka žena iz ulice Lazza-retto vecchio št. 11 je včeraj izgubila na Rudečem mostu novčarko s 6 bankovci po 10 gl. in 8 notami po 5 gl.

Najdeno. Na policiji hranijo zaponko (brošo) z briljanti in rubini, najdeno februarja meseca lanskega leta na cesti v Barkovlje.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 21.0, ob 2. uri popoldne 25.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756.7 — Danes plima ob 5.11 predp. in ob 5.39 pop.; oseka ob 10.48 predpoludne in ob — popoldne.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 7. junija ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredb tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica dello Seoglio 3, kolo (bicikel); na Greti št. 25 in v Barkovljah št. 101, kolo (bicikel); ulica Fonderia 3, pohištvo; ulica Cereria 4, pohištvo.

Odbor za ustanovljenje društva »Narodni dom« bo imel sejo v petek 8. t. m. ob 8. uri zvečer, da ustanovi društvena pravila.

»Tržaški Sokol«. Ker se je veselica pevskega društva »Lipa« v Bazovici radi slabega vremena preložila na prihodnjo nedeljo t. j. 10. t. m., se posebno oni telovadci ki se še niso proglasili, opozarjajo, naj redno prihajajo k prostim vajam.

Proste vaje se bodo vršile v to svrhu od danes pa do sobote vsaki dan in sicer od 9—9¹/₂ ure zvečer. Časa za izvežbanje je še dovolj in ker le izdatno število telovadcev more na izvajanju prostih vaj napraviti lep utis, bi bilo želeli, da se jih udeleži v kolikor mogoče več.

Telovadci se bodo zbirali v nedeljo od 2—2¹/₂ ure popoldne pred kavarno »Commercio«, od koder odkarakajo skupno čez »Lovea« v Bazovico. Prihod nazaj ob 9. uri zvečer. Na zdar!

Za moško podružnico sv. Cirila in Metoda so nabrali o priliki obnove zbornice konsumnega društva pri sv. Mariji Magd. spodnji oziroma sv. Ani med tamošnjimi rodoljubi 6 K 20 st., gospica K. Blatnik 1 K, ker čita »Brivea« v »kontrobande«, Fran Pavlič 2 K kot udnina.

Vesti iz ostale Primorske.

Imenovanja v politični upravi Namestnik je imenoval namestniškega koncipista Frana Lasiča okrajnim komisarjem in konceptnega vežbenika Ernesta Evgenija pl. Weissenbacha namestniškim konceptistom.

Imenovanje v finan. stroki. Predsedništvo finančnega ravnateljstva je imenovalo blagajniškega oficijala Jakoba Trauna blagajnikom v IX. plačilnem razredu na deželni finančni blagajni v Trstu; računске oficijale Josipa Froglio, Avrelia Sinslerja, Ivana Kukarja, Antona Vinška in Hermann Volpija računskimi revidenti v IX. razredu; računске asistente Alojzija Polija, Josipa Gandinija, Karola Coffona, Karola Kraljičeka, Oskarja Schiemerja in Ivana Nodusa računskimi oficijali v X. razredu; davčnega oficijala Aleksandra pl. Gavarda začasnim oficijalom na deželni finančni blagajni v Trstu; začasnega računskega asistenta Silvija Fabrisa ter računске vežbenike Hermenegilda Castelanovicha, Nerea Orliča, Ivana Zamparija, Benvenuta Farolfja, Romana Leporija in Karola Medanicha računskimi asistenti v XI. plačilnem razredu.

Vesti iz Kranjske.

* Z okna v tretjem nadstropju je padel včeraj dopoldne 6-letni deček Ivan Smolnik v Ljubljani. Padel je na dvorišče, a se ni nevarno poškodoval.

* Podzemsko jamo, polno lepih kapnikov, so našli pod vasjo Roje, mej velikoško postajo in Čatežem.

* Birmanec v ljubljanski stolnici je bilo v nedeljo 1339, v ponedeljek 259, torej skupaj 1598.

* Slovenščina v Severni Ameriki. Iz Ljubljane nam pišejo: Čudili se boste temu naslovu in vendar je res! Saj vam je znan izrek: »Nemo propheta in patria« — »ničče ni prerok v domovini«. Tudi slovensčina se spoštuje na tujem bolj nego doma.

Neki rezervni podčastnik v Leadville je prosil e. in kr. konzulat v Chicagi, naj mu izposluje v daljni domovini dovoljenje, da sme ostati v Ameriki, ne da bi se udeleževal orožnih vaj in kontrolnih shodov. Njegova prošnja je bila sicer nemška, ali e. in kr. konzulat v Chicagi je pisal v domovinsko občino v lepi slovensčini priporočaje prošnjo omenjenega rezervnika.

Vojaske poveljstvo je ugodilo tej prošnji ter mu naznanilo, da je odvezan od teh dolžnosti.

Ali ni to slučaj, ki je vreden, da ga izvedo tisti, ki se sramujejo svojega jezika? Priznati moramo, da nas je preveselo izne-

nadil podpis e. in kr. atašėja, ki je tudi v Ameriki vzlic svojemu dostojanstvu ostal zvest slovenski: Janez.

Vesti iz Štajerske.

— »Südmarka« je kupila v Sevnici hišo. Menda misli, da je s tem zapečaten slovenski značaj sevnškega trga — zebe jo!

— Ogenj je nastal v noči od binkošne nedelje na binkošni ponedeljek pri gostilničarju Janezu Gregoru na Gradeni pri Ptuiju, kjer se je imela na binkošni ponedeljek vršiti Slovesekova slavnost. Zgorelo je tudi precej žita in 9 svinj. Sumi se, da je bil ogenj zaneten od zlobne roke.

— Nabunkani nemčurji. Na praznik Vnebohoda je prifrlo v Rimske toplice s hrastjem našmjenih nemčurjev iz bližnjega Laškega trga. Hajlali so in tulili nemške pesmi ter se sploh vedli, da je celó postenim nemškim gostom presedalo njih početje. No, slovenske fante je končno zasrbela močna delavna pest, in nemčurji, ki so vsi bili oboroženi kakor kaki Indijanci, dobili so občutno lekeijo od krepkih slovenskih pesti. Takih fanatikov, kakršni so ti nemčurji, se menda sploh ne prime drugo, nego — bunka.

— Obesil se je dne 1. t. m. kmet Tomaž Golob v Podvincih pri Ptuiju. Svoji ženi je rekel, naj mu da ključ, da pojde gledat v žitnico nad kletjo; ker ga dolgo časa ni bilo nazaj, je šla žena za njim pogledat ter ga našla obešenega. Nagib samomoru ni znan; tudi oče njegov se je obesil pred leti.

Razne vesti.

2000 angležkih delavcev v Parizu. Brata Lever, ki imata v Port Sunlightu poleg Liverpoola veliko tovarno za milo, sta povabila svoje delavce na skupen izlet v Pariz. V petek 25. maja so delavci — 2000 na število — ob 1. uri popoldne odpotovali od Port Sunlighta ter so došli v Pariz drugi dan ob 9. uri popoldne. Ogromna vrsta omnibusov je pripeljala delavce na Champs Elyées, kjer so v nekem restavraciji napravili toaleta ter zajtrkovali. Potem so se peljali na okrog skozi Pariz ter obiskali razstavo; ob pol 3. uri popoldne so imela obed, a po obedu so zopet šli v razstavo. Ob 9. uri zvečer je bila večerja in ob enajstih po noči so zopet sedeli vsi delavci v vagonih, na potu domov. Podjetnika sta izdala za ta izlet 150.000 mark.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce v Gradcu so došle doslej te-le podpore: A. Prispevki k ustanovitvi: g. dr. Benjamin Ipavie, zdravnik v Gradcu (3., 4. in 5. obrok) 60 K; prebitek svote za album, ki so ga slovenski slavisti izročili g. vseuč. profesorju dr. Gregorju Kreku kakor nekdanji in sedanjji slušatelji ob njegovi šestdesetletnici 87 K. — B. Prispevki za razpoložno glavnicu: Slavno hranilno in posojilno društvo v Ptuiju 1300 K; slavna posojilnica v Celju 250 K; gospod Štefan Klun, gostilničar v Ljubljani 4 K; gosp. Janez Vovk, poštni kontrolor v Gradcu 4 K; g. Francišek Hrašovec, e. kr. sodnik v pokoju v Gradcu 30 K; gospod Viljem Urbas, e. k. profesor v pokoju v Gradcu 4 K; gosp. dr. Ivan Klasine, zborni in sodni odvetnik v Gradcu 10 K; častiti gosp. dr. p. Raimund Miklavee, e. kr. vojaški kapelan v Gradcu 10 K; gospod Štefan Rojnik, računstveni oficijal v Gradcu 10 K; gospod Ferdinand Seidl, e. k. profesor na realki v Gorici 5 K; slavno slovensko omizje pri g. Brunnerju v Beljaku 6 K; gospodje litjski Slovenci po g. Ivanu Jenku 20 K; gospod Rajko Perušek, e. kr. profesor v Ljubljani 10 K; g. dr. Anton Tschamer, zdravnik v Gradcu 10 K; gospod dr. Janko Bezjak, e. k. profesor v Mariboru, med mariborskimi Slovenci nabral 59 K 40 st.; slavni slovenski klub v Celovcu 10 K; gospod Blaž Bončar, veterinarski konepist pri štajerskem namestništvu v Gradcu 4 K; gospod dr. Alojzij Kraut, odvetnik v Celovcu 6 K; gospod dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju 6 K; slavna posojilnica v Brežicah 30 K; gospod Anton Svetina, e. kr. notar v Pliberku 10 K; g. dr. Josip Sernee, odvetnik in dež. poslanec v Celju 20 K; gospod dr. Karol Kočevar, sodni pristav v Št. Lenartu 6 K; gospod Ivan Murnik, e. kr. svetnik itd. 10 K; g. Anton Šlamberger, e. kr. notar v Kranju 10 K; gospod dr. Gvidon Srebré, odvetnik v Brežicah 6 K; slavna okrajna posojilnica v Ljutomeru 30 K; gospod Ivan Fon, e. kr.

profesor v Celju 10 K; gospod Jožef Šuman, e. kr. šolski nadzornik v Ljubljani 4 K; gospod dr. Valentin Štempihar, odvetnik v Kranju 6 K; gospod Anton Šantel, e. kr. profesor v Gorici 4 K; slavna posojilnica v Mariboru 100 K; gosp. dr. Jakob Purgaj, e. k. profesor v I. gimn. v Gradcu 10 K. (Zvršetek pride.)

Zveza slovenskih kolesarjev, v svesti si svoje naloge, da širi in podpira kolesarstvo, je ustanovila letos zopet nekoliko novih pomočnih postaj in sicer ne samo 10, kakor je bila namerjala v začetku, temveč 17. Na Gorenjskem in Dolenjskem, kakor tudi na cestni progi Trst-Celje si je izbrala za svoje postaje priznane dobre gostilne kolikor možno ob glavni cesti, kjer dobiva kolesar razum kolesarskih potrebščin gotovo tudi izborno postrežbo. Vsaka postaja je označena od zunaj z velikim zvezinim znakom ter je opremljena z zvezno omarico, v kateri je kolesarsko orodje, specialni zemljevid dotičnega kraja, obliž, »prva pomoč« (obveza itd.) Raba kolesarskega orodja je dovoljena brezplačno vsem kolesarjem in sicer členom zveze slovenskih kolesarjev proti izkazu za vsako leto posebej izdane legitimacije. Oni kolesarji pa, ki se ne morejo izkazati z legitimacijo Z. S. K., plačajo za rabo orodja 60 stot. »Prva pomoč«, katera se vporablja le v slučaju večje telesne poškodbe, velja brez izjeme 60 stot. Denar je izročiti nadzorstvu pomočne postaje. Vseh zveznih postaj je zdaj 29 in sicer: Bled — gostilna g. Jakoba Peternele, Bohinjska Bistrica — gostilna g. Ivana Mencingerja, Celje — Narodni dom, Domžale — gostilna na pošti, Grahovo — gostilna g. Matija Kraja, Grosuplje — gostilna g. J. Rusa, Idrija — gostilna pri črnem orlu, Jezersko — gostilna g. Frana Murja, Kamnik — gostilna gosp. Josipa Kende, Kandija-Rudolfovo — gostilna gosp. Josipa Windischerja, Kranj — gostilna gosp. Petra Mayerja, Ljubljana — Narodni dom, Logatec — gostilna g. Kramerja, Medvode — restavracija g. Jareca, Postojna — gostilna g. Vičiča, Podbrezje — gostilna g. A. Pavlina, Št. Peter — gostilna g. Ivana Špiljarja, Razdrto — gostilna g. Kavčiča, Sežana — gostilna g. Mahorčiča, Škofja Loka — gostilna g. J. Deisingerja, Trst — kavarna Comercio, Trebnje — gostilna g. A. Pavlina, Trojane — gostilna gosp. Konška, Vrhnika — gostilna »Mantua«, Vransko — gostilna g. Šentoka, Velike Lašče — gostilna g. Frana Grebenea, Vipava — hotel Adrija, Žalec — gostilna g. Hausenbüchlerja, Žužemberk — gostilna g. Jos. Pehanija.

Brzjavna poročila.

Iz parlamenta.

DUNAJ 6. (K. B.) Vlada je danes predložila zbornice poslancev zakonski načrt, ki odgovarja docela dogovorom med kvotnimi deputacijama obeh državnih polovic. Načrt urejuje kvoto od 1. julija 1900 do 31. decembra 1909 ter odgovarja dejanskemu stanju od 1. januarja 1900, kakor je isto določeno z lastnoročnim pismom cesarjevim od dne 30. decembra 1899 začasno za prvo polulete 1900. Istodobno je vlada umaknila svoj dotično predlog, ki jo je predložila lani.

DUNAJ 6. (K. B.) Zbornica poslancev. Seja je pričela ob 11. uri in 55 minut predpoludne. Novoizvoljeni poslanec Pavel Stwierdnia je položil prisego. Predsednik se je v prisrčnem govoru spominjal pokojnega poslanca Tittingerja. Med vlogami se nahaja mej ostalim kvotni zakon in poročilo kvotne deputacije. Pravosodni minister je doposlal načrt zakona o pristojnosti obrtnih sodišč za pravne spore uslužbencev in nastavlencev železnice in parobrodskih društev. Trgovinski minister je uložil načrt zakona o delni preosnovi zakona z dne 9. junija 1868. o organizaciji trgovinskih obrtnih zbornic. Začeli so čitati vloge.

Državni železniški svet.

DUNAJ 6. (K. B.) Spomladno zasedanje sveta državnih železnice je otvoril železniški minister pl. Wittek z nagovorom, v katerem je naglašal vedno rastoči pomen nalog, katere ima železniški svet, ter izjavil, da danes dalekosežne želje udeležencev zahtevajo bolj nego kdaj poprej vestno preiskavo, v kolikor je mogoče istim ugoditi o neoporečni finanjski depresiji, ki vlada v prometu. Minister se nadeja docela, da bo železniški svet vedno mislil na najstrožjo varčnost ter je prepričan, da železniški svet istakotako teško občuti oviro v svobodnem razvijanju rednega investicijskega delovanja,

kakor jo provzročajo parlamentarne razmere, ter odklanja v imenu železniške uprave v tem oziru vsako odgovornost.

Izvolili so odseke, minister je odgovoril na neka vprašanja, odkazali so nekaj nujnih predlogov dotičnim odsekom ter zaključili sejo. — Prihodnja seja bo v petek.

Knez Ferdinand in Rusija.

SREDEC 5. (K. B.) List »Telegraf« trdi, da je izvedel iz avtentičnega vira, da so Rusi povabili kneza Ferdinanda, da se udeleži ruskih jesenskih manevrov.

Volitve v belgijski senat.

BRUSELJ 5. (K. B.) Volitve iz pokrajinskih svetov v senat niso provzročile nobene spremembe v razmerju strank. Katoličani so dobili večino v šestih pokrajinah od devetih. Izvoljenih je 15 katolikov in 11 liberalcev in socialnih demokratov. V senatu je sedaj 58 katolikov in 44 liberalcev in socialnih demokratov.

Španski državni dolg.

MADRID 5. (K. B.) »Agenzia Fabra« javlja: Uspeh konvertiranja državnih dolgov je sijajen. Do sinoči so bile, razven dveh milijonov pezov, vse državne obveznice izročene v konvertiranje. Gotovine je podpisane nad 1820 milijonov pezov.

MADRID 6. (K. B.) Novo posojilo je podpisano v 25krat večem obsegu, kakor je bilo potrebno.

Kuga v Ameriki ugasnila.

BUENOS AYRES 4. (K. B.) Današnji dekret javlja, da je ugasnila kuga.

Položaj na Kitajskem.

PARIZ 5. (K. B.) V današnjem ministerskem svetu v palači Elysée je minister za vnanje stvari Deleassée prečital več brzojavk o položaju na Kitajskem; iz istih je posneti, da francoski poslanik v Peking postopa v popolnem soglasju z ostalimi diplomati ter se zavzema z vso močjo za varstvo inozemcev. **TIENSIN 5. (K. B.)** Boxerji so baje 4 milje oddaljeni od toč. Pričakovati je napada na mesto, zbog česar so izdane potrebne navedbe. Prebivalstvo se nadeja najboljšega. Trije belgijski inženjerji so prispeli semkaj. Glasom poročila francoskega konzula pogrešajo ednajst belgijskih inženjerjev. Upati pa je, da njih pet rešijo.

TIENSIN 5. (K. B.) »Reuter« javlja: Glasom poslednjih vesti iz Taotingfua je bilo prošlo noč tamkaj vse dobre volje; vendar da je nevarnost velika. Ker so kitajski železniški uslužbeni zbežali iz Fungtai-a, so se tuje, ki so bili odpotovali v Peking, zopet vrnili. V jutro je vladala v mestu velika razburjenost.

LONDON 6. (K. B.) »Daily Mail« je izvedel večeraj iz Shanghaija, da je dobilo 2000 kozakov ukaz, da korakajo v Peking.

WASHINGTON 5. (K. B.) »Reuter« javlja: Admiral Kempt brzojavlja iz Toku, da je bitka pričela; on da je izkrcal 50 pomorščakov in en batalijon pomorskih vojakov.

Vojna v južni Afriki.

Angleži v Pretoriji?

LONDON 5. (K. B.) Uradoma javljajo, da so Angleži zasedli Pretorijo.

LONDON 5. (K. B.) Brzojavka lorda Robertsa o obsedenju Pretorije je bila oddana danes ob 11. uri in 40 min. predpoludne ter se glasi: Pretorija je v naši oblasti. Oficijelni uhođ se bo vršil ob 2. uri popoldne.

Botha se ne misli udati.

LONDON 5. (K. B.) »Reuter« javlja včeraj iz Pretorije: Ko se je general Botha včeraj zahvalil ženam v Pretoriji za izročeno mu zastavo, je rekel: Dokler smemo še računati na tisoče požrtvovalnih mož, ne smemo misliti na kako umikanje ali na to, da bi opustili svojo nezavisnost. Botha je izdal proglas, s katerim je dvignil vse prejšnje naredbre ter ustanovil odbor, ki ima v Pretoriji skrbeti za mir in red.

Poraz Angležev pri Lindleyu.

LONDON 5. (K. B.) Lord Roberts javlja, da so bile trijajsta četa pešcev na konjih in čete Yeomanry dne 31. maja v bližini mesta Lindley prisiljene, da so se udale mnogo močnejši boerski četi. General Methuen je storil nenavaden marš, da bi rešil angleške čete, a je prišel prepozno. Napadel je Boerce, katerih je bilo 2—3000 mož, ter jih je po peturni bitki popolnoma pregnal.

Trgovina in promet.

Mestna hranilnica v Radovljici

V mesecu maju 1900. je 195 strank uložilo 48.113 K. 14 st., 98 strank uždignilo 44.643

K. 82 st. 18 strankam se je izplačalo posojil 18.120 K. Denarni promet 268.325 K 39 st.

Pridelovanje oljkega olja na Italijanskem.

Glasom izkaza italijanskega glavnega ravnateljstva za poljedelstvo so na Italijanskem v letu 1899/1900 pridelali skupaj 920.000 hl. oljkega olja, proti 2.500.000 hl. v letu 1898/1899, in sicer v Lombardiji 2500 hl. (proti 4600 lani), na Benečanskem 5000 (4400), v Liguriji 38.000 (128.006), v Emiliji 1200 (5400), v Toskani 88.000 (345.000), v Markah in Umbriji 68.300 (185.000), v Laciju 56.000 (125.000), v jadranskih južnih pokrajinah 260.000 (910.000), v sredozemskih južnih pokrajinah 242.500 (339.000), v Siciliji 130.500 (400.000), v Sardiniji 28.000 (53.600).

Cena petrolu pade.

Kartel rafinerjev petroleja je s 5. junijem t. l. zopet znižal ceno petroleja za 1 krono od q. Že začetkom prošlega meseca se znižali ceno petroleja za isto svoto.

Stanje setev.

Prošli teden je bilo v obče ugodno za razvoj setev; v nekaterih krajih je mrzli dež prve dni tedna škodil pšenici in rži, kjer sta bili še v cvetu. Do običajne žetve še je le okolo mesec dni; za to bi bilo sedaj želeto, da vdobimo suho, milo vreme, zlasti ker tožijo v več krajih, da se je pojavila snet (rja), pikee, smod) na perju. Ob nadaljnjem deževju bi se ta bolezen zamogla razširiti na bilke, dočim bi o suhem vremenu kmalu izginila. V obče so bile vesti o stanju setev zadnje dobo ugodne. Na Ogerskem, kjer so se dosedaj bali slabe žetve glede rži, govori po zadnjem uradnem poročilu le še o možnosti sruđje žetve. Ječmenu in ovsu pa prorokujejo ves čas dobro žetev.

Meterska mera in teža na Angležkem.

Odposlanci angležkih trgovinskih zbornic so sklenili zahtevati od vlade, da v najkrajšem roku, najdalje v dveh letih, predloži parlamentu zakon, s katerim se uvede obveznost meterske mere in teže; da vlada kakor hitro mogoče začne uporabljati meterski sistem v vseh državnih pogodbah ter da skrbi že sedaj, da se narod privadi novi meri, in sicer s tem, da se ga poučuje v narodnih šolah.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 6. Pšenica za juni K. 7.42 do 7.45 Pšenica za oktober K. 7.94 do 7.95 Rž za maj K. — do — Rž za oktober K. 7.04 do 7.05 Koruza za maj 1901 K. 4.92 do 4.93 Koruza za juli 1900 K. 5.68 do 5.69 Oves za maj K. — do — Oves za oktober K. 5.09 5.11.

Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje omejeno, mlačno. Prodaja 8.000 mst. 5 st. ceneje. Vreme: lepo.

Hamburg 6. Trg za kavo. Santos good average za maj 39.—, za september 39.75 za december 40.25 za mare 41.— Denar.

Havre 6. Kava Santos good average za maj 50 kg. frankov 46.50, za september 50 k. frankov 47.50.

Dunajska borza dne 6. junija.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98.25	—
„ „ v srebru	98.05	—
Avstrijska renta v zlatu	116.10	—
„ „ kronah 4%	97.40	—
Kreditne akcije . . .	717.—	—
London 10 Lsr. . . .	242.05	—
20 mark	23.67	—
Napoleoni	19.27	—
100 italijanskih lir . .	90.65	—
Cikini	11.33	—

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obu-

vala za gospode, gospe in otroke

Pošne naročbe se izvrše v tistem dnevu.

Odpošiljatev je poštine prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno

ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in

točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Protikašlju,

griholu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.

zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepoved-

nikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni

v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah

kakor tudi po celi Evropi.

Domača obrt!

Velika zaloga raznovrstnega pohištva, zalagatelja tržiških prekupeev iz Solkanu

Antona Černigoj

se nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (hiša Marenci) na desni strani cerkve sv. Petra.

Svoji k svojim!

Ob glavni cesti Ribnica-Kočevje, ob vodi ležeča

nova enonadstropna hiša

z vrtom, 10 minut od trga Ribnice oddaljena, se odda v najem ali pa tudi prodaja.

V hiši se nahaja sedaj gostilna. Ponudbe sprejema uprava »Edinosti.«

Gostilna

Andemo de Franz

Via della Geppa št. 14.

toči izvrstno belo vipavsko ter istrsko in dalmatinsko črno vino. Dobra kuhinja, domače klobase. Gostilna je odprta vedno do 1. ure popoldne. Za obilen obisk se priporoča

Jožef Furlan.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

novo podružnico

svoje trgovine z jestvinami

in sicer v ulici Farneto št. 8. V zalogi imam vsakovrstne moke, riž, sladkor, kavo in vsega česar potrebuje hišna gospodinja. V vabilni obisk se toplo priporoča z vsem spoštovanjem udani

Alojzij Vesel.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4 %	30-dnevni odkaz 2 1/2 %
30 - - - 3 1/4 %	3-mesečni - 2 1/2 %
	6 - - - 2 1/2 %

na pismo, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnošno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czevec, Ljubljano, Linc, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 % provizije. Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predjmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jaku umestnih pogojih. Kreditna pisma na katerikoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Dr. JOSIP MARTINIS

doktor vsega zdravilstva in specialist za očne bolezni

ulica Valdirivo št. 3, I. nadst.

Sprejema na domu vsaki dan od 8 do 8 1/4 zjutraj in od 1 do 2 popoldne in eventuelno od 4—5 popoldne.

Agricol

patentovan v Avstriji-Ogerski in Italiji

ki je mehko kalijsko milo rastopljivo v mrzli vodi, je najuspešnejše sredstvo za zatiranje in uničevanje vseh trtnih mrčesov in ušij, vseh žuželk na sadnih in drugih drevesih, zelenjadi in evetljicah.

Navodilo za rabo „Agricola“ pošilja franco

Tovarna mila F. Fendler & Co

TRST. - Via Limitanea št. 1. - TRST.

ZASTOP IN ZALOGA na Goriškem pri g. Frideriku Primas v Gorici, Travnik 16 (v dvorišču) in na Opčinah pri g. Frideriku Cumar.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran imagoštilno v ulici Ireneo št. 2, toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krožnikov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navađen kruh se razpošilja po pogodbi in naročilo franko na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. V sprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladčičarno 3 krat na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pečivo za vsakovrstne praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenji. trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturne blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene moke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mno. obroke naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Androj Jug v Trstu ulica S. Lucia 14 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

V Gorici.

Civilni in vojaški krojači.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu kol razumijivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 221. n. ima izborna zalogo vsakovrstne blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima Ivan Drufovka v Gorici na Travniku št. 5. Podružnica v Sezani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledali stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetarij in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v svojo stroko spadajočih del. **Anton Breščak**, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srčk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher** v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadst.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki se nalože za najmanj jedno leto po 5%, navadne po 4 1/2% in vloge na Conto-current po 3.60%. Sprejema hranilne knjižice družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadržnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom polnočnice na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, zimne in peresne, ogledal in železnih blagaj, po cenah, da se ni bati konkurence.

M. AITE

Trgovina manufakturne blaga

Trst. — Via Nuova — Trst.

vogal Via S. Lazzaro št. 8.

Čast mi je javiti slavn. občinstvu in cenj. odje malcem, da sem prejel bogat izbor raznovrstnega blaga za spomlad in poletje in sicer: črne in barvane usovij, za moške obleke; velik izbor snovij za ženske kakor: saten, perkal, piké za obleke in bluze v lepih risanjih. Bogata zaloga raznovrstnega perila na meter, nadalje srajce, maje, ovratniki in ovratnice najnovejše mode, namizni beli in barvani prtji; bele in barvane zagrinjala na meter in gotove.

Drobnarije za krojače, kitničarke in šivilje ter raznovrstni okraski za ženske obleke.

Naročbe za moške obleke po meri z največjo točnostjo in natančnostjo.

Velik izbor blaga za zastave in narodnih trakov za drštvene znake.

Vse po najnižjih cenah.

Nadejaje se tudi v prihodnje podpre cen odjemalcev in sl. občinstva, beležim se najljubnej

M. Aite.

Dr. Rosa Balsam

Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in bladi.

V pušicah po 35 in 25 nc., po pošti 6 nvč. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položenno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

HERA PROMETHEUS

DELNIŠKO DRUŠTVO ZA APNENI OGLJIK IN ACETILENSKI PLIN NA DUNAJU

Izvršuje napeljave za razsvetljavo s plinom in acetilenskim plinom za zasebnike in mesta v kakoršnjih si bodi številnih plamenov.

Točno delo z jamčenjem za nepomankljiv učinek.

ŠEST ZLATIH KOLAJN

Zlata kolajna Berlin	1898	Zlata kolajna Budapest	1899
	99	Schiedam Haag	
Vratislava		Monakovo	

Izvršenih 2000 napeljav za zasebnike v vseh delih sveta.

Centralne napeljave v delovanju s približno 15000 plamenov.

Čistilni in sušilni sistem glasom privilegija nemškega cesarstva št. 98.762 in 108.244, ki zadošča najstrožjim zahtevam, se je dejanski uporabil z najodličnejšimi uspehi.

Apneni ogljik najprej vrste, ki daje največ plina, se prodaja po ugodnih cenah.

Glavni zastopnik

za Istro, Goriško, Trentinsko, Dalmacijo, Kranjsko, Italjansko, ter angleško Indijo

EDVARD TURECK V TRSTU.